

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра замежнай літаратуры

Анатацыя да магістарскай дысертацыі
МОВА ТВОРЧАСЦІ
ЯК МАНІФЕСТАЦЫЯ ФЕМІННАСЦІ
Ў ПАЭЗІІ ЭДРЫЕН РЫЧ

ЦІМАФЕЕВА ЮЛІЯ ПЯТРОЎНА

спецыяльнасць 1-21 80 90
“Літаратура народаў краін замежжа” (англійская)

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук,
дацэнт Г. М. Бутырчык

Мінск, 2015

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА ПРАЦЫ

Ключавыя словы: ФЕМІНІЗМ, ФЕМІНІСЦКАЯ КРЫТЫКА, ГІНАКРЫТЫКА, МОВА ТВОРЧАСЦІ, ЖАНОЧАЯ СУБ'ЕКТЫЎНАСЦЬ, АМЕРЫКАНСКАЯ ПАЭЗІЯ.

Падыход да літаратурных твораў, напісаных жанчынамі, з пазіцый гінакрытыкі на дадзены момант нельга назваць досыць пашыраным у айчынным літаратуразнаўстве, у развіцці гэтых ідэяў на беларускай літаратуразнаўчай глебе бачыцца **актуальнасць** дадзенай працы.

Мэта працы – выяўленне спосабаў рэпрэзентацыі жаночай суб'ектыўнасці ў мове творчасці амерыканскай паэткі і эсэісткі Эдрыен Рыч.

Задачы працы:

- прасачыць этапы станаўлення і тэарэтычныя асновы фемінісцкай крытыкі, якая забяспечвае катэгарыяльна-паняткавы апарат для даследавання;

- абазначыць ідэйна-эстэтычныя вытокі творчасці Эдрыен Рыч у кантэксце амерыканскай жаночай паэзіі;

- раскрыць канцэпт мовы творчасці ў разуменні структуралісцкай і постструктуралісцкай гуманітарных тэорыяў;

- выявіць спосабы рэалізацыі жаночай суб'ектыўнасці ў літаратурнай творчасці і жыцці Эдрыен Рыч у кантэксце фемінісцкай крытыкі;

- прадэманстраваць на практыцы, аналізуючы арыгінальныя і перакладныя творы Эдрыен Рыч, функцыянаванне моўных стратэгий выяўлення жаночай суб'ектыўнасці на ідэйна-зместавым і фармальным узроўнях.

Аб'ектам даследавання з'яўляецца паэтычная творчасць Эдрыен Рыч, у прыватнасці, яе вершы са зборнікаў 1950 – 1970-х гадоў.

Прадмет дадзенага даследавання – маркеры феміннасці, якія праяўляюцца ў мове творчасці паэткі.

У працэсе даследавання былі **дасягнутыя наступныя вынікі**: было высветлена, што жаночая суб'ектыўнасць у мове творчасці жанчын-пісьменніц (на прыкладзе паэзіі Эдрыен Рыч) можа выяўляцца на ідэйна-зместавым і фармальным узроўнях. На зместавым узроўні маркеры феміннасці можна вылучыць па двух асноўных прынцыпах: 1) адмаўленне іерархічнасці і бінарнасці; 2) сацыяльна-палітычная скіраванасць паэзіі. На ўзроўні формы феміннасць праяўляецца ў вольнасці памеру, адмаўленні ад рыфмы, эксперыменце з сінтаксісам і пунктуацыяй. Вынікі дадзенага даследавання былі апрабаваныя на наступных навуковых канферэнцыях: “Актуальныя праблемы даследавання замежнай літаратуры” (Мінск, БДУ, 2015) і “72 навуковая канферэнцыя студэнтаў, магістрантаў і аспірантаў БДУ” (Мінск, 2015). Матэрыялы падрыхтаваныя да друку.

Разгляд літаратурных тэкстаў з апорай на прынцыпы фемінісцкай крытыкі ўяўляе сабой **новы падыход** для айчыннага літаратуразнаўства, які дазваляе адкрыць новыя сэнсы і прыёмы ўнутры паэтычных тэкстаў.

Спецыяльна для дадзенага даследавання быў ажыццёўлены пераклад некаторых вершаў Эдрыен Рыч на беларускую мову.

Магістарская дысертацыя складаецца з трох частак. У першай пададзены кантэкст, у межах якога прапануецца разглядаць творчасць Эдрыен Рыч. У другой прадстаўленыя асноўныя гуманітарныя тэорыі, у цэнтры ўвагі якіх знаходзіцца канцэпт “мова творчасці”. У трэцяй прааналізаваная спецыфіка жаночага голасу ў паэтычнай спадчыне Эдрыен Рыч.

Поўны аб’ём працы складае 103 старонкі. Праца ўтрымлівае 45 крыніц на беларускай, рускай і англійскай мовах, 1 дадатак.

Аўтар працы пацвярджае, што праца была выкананая самастойна і прыведзены ў ёй аналітычны матэрыял правільна і аб’ектыўна адлюстроўвае стан даследуемага працэсу, а ўсе запазычаныя з літаратурных і іншых крыніцаў тэрэтычныя, метадалагічныя палажэнні і канцэпцыі суправаджаюцца спасылкамі на іх аўтараў.

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Ключевые слова: ФЕМИНИЗМ, ФЕМИНИСТСКАЯ КРИТИКА, ГИНОКРИТИКА, ЯЗЫК ТВОРЧЕСТВА, ЖЕНСКАЯ СУБЪЕКТИВНОСТЬ, АМЕРИКАНСКАЯ ПОЭЗИЯ

Подход к литературным произведениям, написанным женщинами, с позиций гинокритики на данный момент нельзя назвать достаточно распространенным в отечественном литературоведении, в развитии этих идей на белорусской литературоведческой почве нам видится **актуальность** данной работы.

Цель работы – выявление способов репрезентации женской субъективности в языке творчества американской поэтессы и эссеистки Эдриен Рич.

Задачи работы:

- проследить этапы становления и теоретические основы феминистской критики, обеспечивающей категориально-понятийный аппарат для исследования;

- обозначить идейно-эстетические основы творчества Эдриен Рич в контексте американской женской поэзии;

- раскрыть концепт языка творчества в понимании структуралистской и постструктуралистской гуманитарных теорий;

- выявить способы реализации женской субъективности в литературном творчестве и жизни Эдриен Рич в контексте феминистской критики;

- продемонстрировать на практике, анализируя оригинальные и переводные произведения Эдриен Рич, функционирование языковых стратегий выявления женской субъективности на идейно-содержательном и формальном уровнях.

Объектом исследования является поэтическое творчество Эдриен Рич, в частности, ее стихи из сборников 1950 – 1970-х годов.

Предмет данного исследования – маркеры феминности в языке творчества поэтессы.

В процессе исследования были достигнуты следующие **результаты**: было выяснено, что женская субъективность в языке творчества женщин-писательниц (на примере поэзии Эдриен Рич) может проявляться на идейно-содержательном и формальном уровнях. На содержательном уровне маркеры феминности можно выделить по двум основным принципам: 1) отрицание иерархичности и бинарности; 2) социально-политическая направленность поэзии. На уровне формы феминность проявляется в вольности размера, отказе от рифмы, эксперименте с синтаксисом и пунктуацией. Результаты данного исследования были апробированы на следующих научных конференциях: “Актуальные проблемы исследования зарубежной литературы” (Минск, БГУ, 2015 год) и “72 научная конференция студентов, магистрантов и аспирантов БГУ” (Минск, 2015 год). Материалы подготовлены к печати.

Рассмотрение литературных текстов с опорой на принципы феминистской критики представляет собой **новый подход** для отечественного литературоведения, позволяющий открыть новые смыслы и приемы внутри поэтических текстов. Специально для данного исследования был осуществлен перевод некоторых стихов Эдриен Рич на белорусский язык.

Магистерская диссертация состоит из трех частей. В первой представлен контекст, в рамках которого предлагается рассматривать творчество Эдриен Рич. Во второй даны основные гуманитарные теории, в центре внимания которых находится концепт “язык творчества”. В третьей проанализирована специфика женского голоса в поэтическом наследии Эдриен Рич.

Полный **объем** работы составляет 103 страницы. Работа содержит 45 источников на белорусском, русском и английском языках, 1 приложение.

Автор работы подтверждает, что работа выполнена самостоятельно и приведенный в ней аналитический материал правильно и объективно отражает состояние исследуемого процесса, а все заимствованные из литературных и других источников теоретические, методологические положения и концепции сопровождаются ссылками на их авторов.

GENERAL DESCRIPTION OF THE WORK

Keywords: FEMINISM, FEMINIST CRITICISM, GINOCRITICS, CREATIVITY LANGUAGE, FEMALE SUBJECTIVITY, AMERICAN POETRY

At the moment the ginocritics approach to the literary works written by women can't be considered to be very common for the Belarusian literary studies. The developing of these ideas expressed in the work in the Belarusian literary field is seen as **topical**.

The **aim** of the research is to show the ways in which the female subjectivity could be expressed in the language of creativity in the work by American poet and essayist Adrienne Rich.

Objectives of the work:

- to trace the stages of formation and the theoretical foundations of the feminist critique that provides the categorical and conceptual apparatus for the study;
- to identify the ideological and aesthetic foundations of the works by Adrienne Rich in the context of American women's poetry;
- to expand the concept of the language of creativity in the structuralist and post-structuralist theories;
- to find the ways in which the women's subjectivity is realized in works and life of Adrienne Rich, in the context of feminist literary criticism;
- to show, in practice, while analyzing the original and translated works by Adrienne Rich, the functioning of language strategies for identifying women's subjectivity on the ideological, substantive and formal levels.

The **object** of the research is the poetical works by Adrienne Rich, mostly her poems of 1950-70's.

The **subject** of the research is the femininity markers that are represented in the works.

The study achieved the following **results**: it was found that the female subjectivity in the language of creativity of women writers (for example, the in poetry by Adrienne Rich) may appear on the levels of content and form. On the content level, the markers of femininity can be distinguished by two main principles: 1) the denial of the hierarchy and binary oppositions; 2) the social and political orientation of poetry. At the level of form the femininity is manifested in the free metre, absence of rhymes, experiments with syntax and punctuation. The results of this study were tested at the following conferences: "Actual Problems of Foreign Literature Studies" (Minsk, Belarusian State University, 2015) and "72nd Scientific Conference of Students, Sndergraduates and Graduate students of BSU" (Minsk, 2015). The texts prepared for printing.

The literary research based on the principles of feminist criticism is a **new approach** for the domestic literature, that allows to discover new meanings and devices of poetic texts. Especially for this study the translation of some Adrienne Rich's poems into the Belarusian language was carried out.

The **structure** of the master's thesis is submitted in three parts, where the 1st part presents the context within which it is proposed to consider works by Adrienne Rich; the 2nd shows the main humanitarian theories, which focus on the concept of “the language of creation”; the 3rd analyzes the specificity of female voice in the poetic heritage of Adrienne Rich.

The **full length** of the work is 103 pages. The work contains 45 sources in the Belarusian, Russian and English, 1 app.

The author of the work confirms that the work is done on their own and the given analytical material is correct and objectively reflects the state of the research process, and all the theoretical, methodological and other concepts borrowed from literature and other sources are accompanied by references to their authors.